

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Ilijaš
OPĆINSKI NAČELNIK

Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Sarajevo Canton
Municipality Ilijas
MUNICIPALITY MAJOR

INFORMACIJA

O STANJU U STAMBENO-KOMUNALNOJ OBLASTI, OBNOVI STAMBENOG FONDA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU OPŠTINE ILIJAŠ

ILIJAŠ: Decembar 2013. godine

I. UVOD

Programom rada Opštinskog vijeća Ilijaš za 2013. godinu u mjesecu decembru planirano je razmatranje Informacije o stanju u stambeno-komunalnoj oblasti, obnovi stambenog fonda i komunalne infrastrukture na području Opštine Ilijaš /u dalnjem tekstu Informacija/.

Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove /u dalnjem tekstu Služba/ u čijoj nadležnosti je praćenje stanja u stambenoj oblasti i nekim komunalnim djelatnostima čije obavljanje u okviru svoga samoupravnog djelokruga obezbeđuje opština i rješavanje u prvostepenom upravnom postupku u komunalnim djelatnostima pripremila je tekst Informacije da bi se Opštinsko vijeće upoznalo sa stanjem u ovoj oblasti.

II. STAMBENA OBLAST

1. Vraćanje u posjed privremeno napuštenih stanova.

Vođenje prvostepenog upravnog postupka iz stambene oblasti u nadležnosti je kantonalnih organa uprave. Te poslove u Kantonu Sarajevo radi Uprava za stambena pitanja koja se nalazi u okviru Ministarstva stambene politike. Po podacima kojima raspolaćemo, po zahtjevu stranaka, /sa područja Opštine Ilijaš/ u toku je postupak za vraćanje u posjed 16 privremeno napuštenih stanova. Služba /po ovlašćenju Načelnika/ zastupa Opštinu u ovim predmetima. Osporen je zahtjev za vraćanje u posjed 11 stanova zbog toga što su ti zahtjevi podneseni po isteku zakonom utvrđenog roka, ili podnosioci zahtjeva nemaju zakonski osnov da im se napušteni stan vrati u posjed /nisu bili članovi porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava, niti korisnici stana u momentu njegove smrti, ne radi se o uništenom ili oštećenom stanu i slično/. U toku ove godine rješen je samo jedan predmet odnosno doneseno je jedno rješenje kojim se odbija zahtjev Garić Anta uništenog stana u Ilijašu Starom u Ulici Bosanski put, br. 43. Postupci u ovim predmetima, po našem mišljenju neosnovano, traju predugo.

Kod Kantonalnog suda u Sarajevu u još je toku upravni spor po tužbi Opštine Ilijaš za poništenje dva rješenja Ministarstva stambene politike Kantona Sarajevo kojima su odbijene naše žalbe izjavljene na rješenja Uprave za stambena pitanja kojima je dozvoljeno vraćanje u posjed stanova u Ilijašu Mijić Ranki, a odbijen naš zahtjev za iseljenje Zakošek Zorana.

2. Vraćanje na raspolaganje napuštenih stanova na kojima nema podnesen zahtjev za vraćanje u posjed.

Zakonom o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova /"Službene novine Federacije BiH," broj: 28/05 i 2/08/ uređeno je vraćanje na raspolaganja stanova na kojima nema povrata /trajno napušteni stanovi od strane nosioca stanarskog prava i članova porodičnog domaćinstva/, dodjela na korišćenje tih stanova i način njihove prodaje.

Upravi za stambena pitanja Kantona Sarajevo u 2005. godini, podnesen je zahtjev za vraćanje na raspolaganje 48 stanova vlasništvo Opštine Ilijaš i privatizovanih preduzeća. Do sada je doneseno dvanaest rješenja o vraćanju stanova. Ti stanovi su preuzeti u posjed sa sadašnjim privremenim korisnicima. Jedan stan je prazan /NSP Ilić Alojzije/, a dva su otkupljena. Jedan od otkupljenih stanova /NSP Đukić Nikola/ rješenjem Željezara "Ilijaš" d.o.o. Ilijaš u 2000. godini dodijeljen je na korišćenje njihovom radniku Zukić Hazimu. Presudom Opštinskog suda u Sarajevu Zukić Hazimu je priznat status nosioca stanarskog prava, te je taj stan otkupljen. Drugi stan je na osnovu vansudske nagodbe između Opštine Ilijaš i Avdić Čerime dodijeljen na korišćenje njenoj porodici i isti je takođe otkupljen. U ovoj godini Opštini Ilijaš nije vraćen na raspolaganje ni jedan stan iz kategorije ovih stanova.

3. Dodjela stanova na korišćenje.

Služba je i u ovoj godini rješavala zahtjeve za dodjelu na korišćenje stanova kojima, po bilo kom osnovu, raspolaže Opština Ilijaš i zahtjeve za produženje prava privremenog korišćenja stanova licima koja to pravo koriste na osnovu rješenja iz ranijeg perioda.

Do 30. novembra ove godine donesena su četiri rješenje o dodjeli stanova na privremeno korišćenje i to Korda Ruži, Sulejmanović Zahidi, Džankić Adilu i Čizmo Jasminu svi iz Ilijaša. Korda Ruži dodijeljen je na korišćenje 1-S stan u Ilijašu u Ulici Bosanski put /Lamela III-nova/ u kome je ranije stanovala Čabak Ljeposava, Sulejmanović Zahidi 1-S stan u Ilijašu u Ulici Bosanski put, br. 159 u kome je stanovala Korda Ruža, jer je objekat u kome je stanovala porušen radi izgradnje prilaznog puta novoizgrađenom objektu osnovne škole u Starom Ilijaš, Džankić Adil je dodijeljen na korišćenje

1-S stan u Starom Ilijašu u Ulici Bosanski put /Lamela XI/ i Čizmo Jasminu, kao RVI i samohranom ocu dvoje maloljetne djece, 2-S stan u Starom Ilijašu u Ulici Bosanski put, br. 120/PR ranijeg korisnika Ćurčić Frane.

Po zahjevu privremenih korisnika donesena su 76 rješenja o produženju prava korišćenja stanova dosadašnjim korisnicima. Pravo privremenog korišćenja stana i dalje se produžava na period od šest mjeseci.

Služba je evidentirala više od 120 lica koja traže da im se na privremeno korišćenje dodijeli bilo kakav stan. Radi se uglavnom o licima u stanju potrebe za socijalnim stanovanjem, šehidskim porodicama koje na drugi način još nisu u mogućnosti riješiti stambeno pitanje i licima iz drugih /uglavnom susjednih/ opština.

Tri Romske porodice koje su prije rata u BiH živile u Kiseljaku i dalje su privremeno smještene u kontejnere koji se nalaze na lokaciji iza pravoslavnog groblja u Ilijašu. Ove porodice se ne žele vratiti u Kiseljak, a još ne postoji mogućnost da se smjesti u kvalitetniji smještaj. Nuđeno im je rješavanje stambenog pitanja dodjelom stanova u Mrakovu, ali takvo rješenje nisu željele prihvati. Prošle godine tu je, iz Vogošće, doselila jedna novoformirana Romska porodica, pored kontejnera je izgradila šupu i živi u njoj.

Služba je i u prethodnom periodu pratila stambenu situaciju privremenih korisnika stanova u lamerama u Starom Ilijašu. U ovoj godini iz tih stanova je iselila Džankić Admira čiji stan je na privremeno korišćenje dodijeljen Džankić Adilu.

4. Otkup stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Služba radi na poslovima prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo za koje je Opština nosilac prava raspolažanja /vlasnik stana/, stanova privatizovanih preduzeća i stanova nepoznatih vlasnika. U toku 2013. godine nije podnesen ni jedan zahtjev, a zaključen je jedan ugovor o otkupu. Na dan 30. novembar 2013. godine u obradi nalazi 22 zahtjeva /predmeta/ iz ranijih godina. U svakom od ovih predmeta nedostaje neki od dokaza kojim se dokazuje pravo na otkup stana. U većini slučajeva radi se o neposjedovanju ugovora o korišćenju stana, dokaza da je podnositelj zahtjeva član porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava, radi se o oštećenom stanu koji se ne može otkupiti dok se ne obnovi, a neki od podnositelaca zahtjeva ne pokazuju dovoljno interesa da prilože sve dokaze potrebne za otkup stana. Finansijskih efekata od prodaje stanova nije bilo.

5. Održavanje zajedničkih dijelova zgrada.

Održavanje zajedničkih dijelova zgrada i upravljanje zgradama na području Kantona Sarajevo uređeno je Zakonom o održavanju zajedničkih dijelova zgrade i upravljanju zgradom /"Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 3/12/. U nekim zgradama zbog nezainteresovanosti etažnih vlasnika još nisu formirani kućni savjeti, niti izabran upravitelj koji bi se brinuo o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova zgrade. Ministarstvo stambene politike Kantona Sarajevo je ovlašteno da u takvim zgradama odredi prinudnog upravitelja.

Mnogi etažni vlasnici i dalje ne shvataju da su zajednički dijelovi zgrada njihova zajednička i nedjeljiva svojina, te da su je dužni održavati. Naknada za održavanje zajedničkih dijelova zgrada je jako niska i iz tih sredstava nije moguće obezbjediti ni minimalna sredstva za ove namjene.

Opština Ilijaš je vlasnik 100 stanova u lamerama u Ilijašu Starom i Mrakovu za koje ni u toku ove godine nije određen upravitelj.

6. Gradnja novih stanova i obnova stambenog fonda.

Na lokalitetu Banovac u toku je gradnja jedne stambeno-poslovne zgrade za tržište. Kontinuiteta u gradnji novih stanova nema, jer nema zainteresovanih kupaca.

Obnova zajedničkih dijelova stambenih zgrada finansira se iz sredstava Ministarstva stambene politike Kantona Sarajevo. Ministarstvo i Opština Ilijaš još uvijek ulažu napore da se saniraju oštećenja nastala ratnim dejstvima i neadekvatnim održavanjem stambenih zgrada. Radi se o štetama za čije otklanjanje su potrebna veća finansijska sredstva. Kao prioritet do sada se radilo o zamjeni dotrajalog i oštećenog krovnog pokrivača i krovne građe, oluka i opšava dimnjaka, da bi se stambene zgrade zaštitile od daljnog propadanja.

U ovoj godini zbog nedostatka sredstava nije bilo ovih radova, a u Srednjem i Podlugovima još ima zgrada na kojima ih je potrebno izvesti.

Hitnih intervencija na stambenim zgradama u 2013. godini nije bilo, jer za to nije ni bilo potrebe.

U toku ove godine udruženim sredstvima Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstva prostornog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine biće sanirana dva stambena objekta sa po četiri

2-S stana u Mrakovu. Ti stanovi su u 2012. godini dodjeljeni na korišćenje pripadnicima Romske populacije sa područja Opštine Ilijaš. Očekujemo da će se ti stanovi predati na korišćenje i da će biti useljeni do kraja decembra ove godine.

III. KOMUNALNA OBLAST

Komunalne usluge su poslovi na nivou lokalne zajednice koji su od opšteg /zajedničkog/ i javnog interesa, a koji spadaju u samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave. Obezbeđivanje obavljanja komunalnih djelatnosti vrše kanton ili opštine.

Zakonom o komunalnim djelatnostima /"Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 31/04/ i 21/05/ u dalnjem tekstu Zakon/ utvrđene su komunalne djelatnosti individualne i komunalne djelatnosti zajedničke potrošnje, kao i komunalne djelatnosti koje obezbeđuje Kanton Sarajevo i opštine u njegovom sastavu.

U daljem tekstu osvrnut ćemo se na stanje i probleme u onim komunalnim djelatnostima koje prati ova Služba.

III/1. KOMUNALNE DJELATNOSTI INDIVIDUALNE KOMUNALNE POTROŠNJE

1. Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda

Stanje kanalizacionog sistema u Ilijašu, bez obzira na izražene aktivnosti razvoja kanalizacione mreže je još uvijek nerješeno pitanje. U ovoj djelatnosti i dalje je prioritet izgradnja prečistača otpadnih voda /kolektora/, kao i povlačenje kanalizacione linije na potezu Malešićki most-Bunker kod rijeke Misoča čime bi se stvorili uslovi za kvaklitetu odvodnju otpadnih voda iz naselja koja gravitiraju toj liniji.

U posljednjih nekoliko godina sredstvima donatora, Kantona Sarajevo i Opštine Ilijaš izgrađena je kanalizaciona mreža u naseljima Malešići, Vlaškovo, Donja i Gornja Karaula, Čifluk, Ljubnići i Balibegovići, Stari Ilijaš, Mlini, Gornja i Donja Misoča i naselja MZ Mrakovo.

2. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada na deponiju.

Komunalni otpad /kućno smeće/ na području Opštine Ilijaš sada se prikuplja u više od 500 posuda /hajfiša/, prazni se i sa dva vozila KJKP „Rad“ Sarajevo RJ „Ilijaš“ iz Ilijaša odvozi na gradsku deponiju u Sarajevo.

Organizovano prikupljanje i odvoz na deponiju kućnog otpada vrši se u sljedećim naseljenim mjestima: Crna Rijeka, Donja Bioča, Donji Čevljanovići, Donji Ivančići, Donja Vogošća, Dedići, Gornja Bioča, Gornji Čevljanovići, Gornji Ivančići, Gajevi, Hadžići, Ilijaš-Grad, Kadarići, Kamenica, Karašnica, Lokve, Luka, Lješćevo, Ljubina, Ljubnići, Malešići, Misoča, Mlini, Mrakovo, Novo Naselje, Nišići, Podlugovi, Popovići, Salkanov Han, Sovrle, Srednje, Stari Ilijaš, Vlaškovo i Vrutci.

Iz Ilijaša se odvozi svakodnevno, iz prigradskih naselja tri puta sedmično, a jednom sedmično iz naseljenih mjesta Ljubina, Srednje, Čevljanović, Mrakovo, Salkanov Han, Popovići, Sovrle, Ljubnići, Gajevi, Nišići i Crne Rijeka. Dnevno se na deponiju u Sarajevo, u prosjeku odveze, oko 25 tona kućnog smeća. Kabasti otpad odvozi se dva puta godišnje.

Stanje skupljanja i odvoza otpada je zadovoljavajuće, ali treba i dalje raditi na poboljšanju pružanja ove usluge, kao i plaćanja naknade od strane korisnika, jer je stanje naplate za tu uslugu još nezadovoljavajuće.

Pitanje lokacija na kojima su ostavljeni hajfiši u nekim naseljima /Podlugovi, Ljubnići, Misoča/ nije riješeno na zadovoljavajući načit, te pojedini građani traže njihovo izmještanje ili to sami čine.

3. Odlaganje komunalnog otpada

Pod ovom komunalnom djelatnošću podrazumjeva se obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima. Sav prikupljeni otpad sa područja Opštine Ilijaš, kako smo naprijed naveli, odvozi se na regionalnu deponiju u Sarajevu gdje se odlaže.

Svakog mjeseca iz Ilijaša na deponiju se odveze više od 500 tona raznog otpada.

4. Obavljanje pogrebnih poslova.

Organizovanje prevoza, sahrana i ukop umrlih lica vrši se od strane porodice i drugih srodnika umrlog lica. Ove usluge pružaju privatna preduzeća ili udruženja građana formirana za obavljanje ove

djelatnosti. Nakon izgradnje groblja "Poda" u naseljenom mjestu Ljubnići pitanje ukopa umrlih lica je rješeno na duži period.

III/2. KOMUNALNE DJELATNOSTI ZAJEDNIČKE KOMUNALNE POTROŠNJE

1. Odvođenje atmosferskih voda

Atmosferske vode u Ilijašu odvode se preko uličnih šahtova i kombinovane ulične kanalizacione mreže koji prihvataju te vode i odvode ih u prirodne vodotoke. Ulični šahtovi i dalje se neredovno čiste, tako da dolazi do njihovog začepljenja, te se oborinske vode razljevaju po ulicama.

2. Održavanje čistoće na javnim površinama

Čistoću na javnim površinama u Ilijašu i Podlugovima održava KJKP "Rad" iz Sarajeva RJ "Ilijaš" iz Ilijaša. Svakodnevno se ručno čiste površine koje spadaju u prioritet II, a to su Ulice: Hašima Spahića, Omladinska, 126. Ilijaške brigade, Ivana Franje Jukića, Bogumilska i Kakanjska, tri puta površine obuhvaćene prioritetom III, a to su Ulice Moševička i Bosanski put, a jednom sedmično površine iz prioriteta V u koji spadaju površine u Novom Naselju, Kadarići, Misoča, Vratuša, Kamenica i Luka. Na ovaj način sedmično se čisti 572500 m² javnih površina. Jednom sedmično se vrši mašinsko čišćenje ulica putem "čistilice" koja očisti 19600 m /dužnih/. Uslugama koje pruža KJKP "Rad" RJ "Ilijaš" i ove godine moramo biti zadovoljni. Građani još uvijek ne vode računa o čistoći na ovim površinama, te otpad koji nema karakter kućnog smeća odlažu pored posuda za odlaganje otpada, posude se uništavaju, vozači kamiona nanose blato na javne površine, vozila se parkiraju na zelenim površinama, oštećuje se rastinje i slično.

3. Održavanje javnih površina

Javne površine u Ilijašu takođe održava KJKP "Rad" Sarajevo-RJ "Ilijaš" iz Ilijaša. Održavanje se svodi samo na postojeće stanje, bez bilo kakvih intervencija. Javne površine u centralnom dijelu Ilijaša održavaju se u zavisnosti od potreba i godišnjeg doba. Ovim je obuhvaćeno održavanje 165807 m² ovih površina. Ove površine su dosta devastirane.

Dosta parkovskog drveća i ukrasnog žbunja je u lošem stanju i neophodno ga je zamijeniti sa novim sadnicama, ali je i to uslovljeno sredstvima.

U vrijeme održavanja manifestacije "Ilijaški dani" u prvoj sedmici mjeseca jula u dijelu Ulice 126. Ilijaške brigade i ulicama koje joj gravitiraju povećaju se količine otpada koji treba uklanjati i odvoziti na deponiju, što optereti kapacitete KJKP "Rad" RJ "Ilijaš". U posljedne dvije godine organizator manifestacije sa RJ "Ilijaš" je zaključivao je ugovor o održavanju čistoće u vrijeme i na lokalitetu njenog održavanja, tako da se stanje znatno popravilo u odnosu na ranije godine.

4. Privremeno korišćenje javnih površina

Dijelovi javnih površina u centru Ilijaša ispred ugostiteljskih i trgovinskih radnji /Ulica 126. Ilijaške brigade/, uz plaćanje naknade privremeno se, od strane vlasnika radnji ispred kojih se nalaze, koriste kao ljetne baštne za pružanje ugostiteljskih usluga i postavljanje tezgi za izlaganje robe za prodaju. Sa tim korisnicima i plaćanjem naknade do sada nije bilo problema, osim kašnjenja u plaćanju od strane nekih korisnika.

5. Održavanje grobalja

K.J.K.P. "Pokop" Sarajevo na području Opštine Ilijaš čisti i održava tri groblja i to: Muslimansko groblje Stari Ilijaš, Rimokatoličko groblje Podgora 1 /Podlugovi/ i Pravoslavno groblje Podgora 1 /Podlugovi/. Održavanje ovih grobalja je na potrebnom nivou. Ovo preuzeće spremno je preuzeti čišćenje i održavanje i drugih grobalja na području naše Opštine, ali je za to potrebno obezbjediti sredstva u budžetu.

Održavanje ostalih grobalja vrše lica čiji su srodnici ukopani u njima.

Od Službe za imovinsko-pravne poslove, geodetske poslove i katastar Opštine Ilijaš ranije su pribavljeni posjedovni listovi za sve parcele grobalja na području Opštine. Zapazili smo da je dosta grobalja u katastarskom operatu upisano kao posjed fizičkih lica. U pitanje zašto je to tako nismo se upuštali, ali smatramo da je tako upisano stanje potrebno mijenjati, da ne bi došli u situaciju da nastanu problemi po ovom pitanju.

6. Obavljanje kafilerijske usluge

Ova djelatnost za područje Kantona Sarajevo organizovana je na nivou Kantona i obavlja je K.J.K.P. "Rad" iz Sarajeva na osnovu Odluke o vršenju kafilerijskih usluga /"Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 30/07/.

Stupanjem na snagu Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja /"Službeni glasnik BiH," broj: 25/09/ Kafilerija je prestala uklanjati napuštene pse, te je njihov broj povećan do te mjere da je stanje nesnošljivo, ali je zadržala djelatnost uklanjanja i zbrinjavanja leševa svih uginulih životinja.

U Opštini Pale-Prača u Bosansko-podrinjskom kantonu privatno preduzeće "Murai- Komerc" iz Vogošće izgradilo je Sklonište za napuštene životinje. Općina Ilijaš je potpisala Ugovor o iznajmljivanju dijela Kompleksa objekta skloništa za napuštene i izgubljene životinje u Prači, a na osnovu sporazuma broj: 01/2- 23- 1473/11, od 29.12.2011. godine. Na osnovu istog Sporazumoma potpisani su i Ugovor o korištenju usluga higjenskog servisa i Skloništa za napuštene i izgubljene životinje u Prači. I pored naših nadanja da će se na ulicama broj pasa smanjiti na prihvatljivu mjeru do toga nije došlo. U parlamentarnoj proceduri je Zakon o izmjenama i dopunama naprijed navedenog Zakona kojim se dozvoljava eutanazija pasa, te se nadamo da će nakon njegovog usvajanja i primjebne konačno doći do smanjenja broja uličnih pasa.

IV. NAPLATA NAKNADE ZA PRUŽENE KOMUNALNE USLUGE

Organi lokalne samouprave /Opštinska vijeća ili Vlada Kantona/ nadležni su za utvrđivanje cijena pojedinih komunalnih usluga. Kod određivanja cijena ovih usluga određuju se ekonomski neopravданo niske cijene s ciljem zaštite standarda stanovništva /provođenja socijalne politike/ što direktno dovodi do ugrožavanja stanja objekata komunalne infrastrukture, standarda i ostvarenja osnovnih prava zaposlenih u komunalnim preduzećima, zapuštanja i neispravnosti uređaja i objekata, a to prouzrokuje gubitke i smanjenje kvaliteta pruženih usluga.

Procenat naplate usluga odvoza i deponovanja kućnog otpada je još uvijek jako nizak i on iznosi oko 50 %. Cijene ove komunalne usluge nisu mijenjane od 1997. godine.

Procenat naplate za topotnu energiju koju isporučuje KJKP "Toplane" Sarajevo za zagrijavanje stanova u Ilijašu iznosi oko 75 % što im predstavlja najlošiju naplatu u čitavom sistemu centralnog grijanja, dok je naplata za zagrijavanje poslovnih prostora zadovoljavajuća.

Skup i spor proces prinudne naplate još više usložnjava ovaj problem. Smatramo da sami korisnici usluga moraju shvatiti da su obavezni plaćati naknadu na ime pruženih komunalnih usluga, a onda i zahtijevati da te usluge budu kvalitetnije.

Činjenica da se komunalne usluge, u većini slučajeva korisnicima, ne mogu uskratiti ide na ruku neplatišama.

V. IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

V/1. PUTEVI

Odlukom o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj:22/13.), utvrđene su lokalne ceste na području općine Ilijaš. Na taj način lokalne ceste (LC) kategoriju se:

- ceste koje povezuju grad, odnosno sjedišta općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar grada ili općine;
- ceste u urbanom području koje povezuju gradske četvrti sa regionalnim cestama;
- ceste koje povezuju susjedne gradske četvrti međusobno.

Prema članu 13.Zakona o cestama FBiH("Službene novine FBiH",broj:12/10) "upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta i gradskih ulica vrše nadležni općinski ili gradski organi".

Dakle sve lokalne ceste su u nadležnosti Općine i shodno navedenom općina Ilijaš (upravitelj lokalnih cesta) je planirala zimsko održavanje lokalnih cesta u sezoni 2013/2014.godini, kao i poslove redovnog i vanrednog održavanja lokalnih cesta. Ovom Odlukom o razvrstavanju vangradskih lokalnih cesta na području općine Ilijaš je utvrđeno ukupno 163.110m lokalnih cesta.

U nastavku je dat pregled realizovanih aktivnosti po mjesnim zajednicama u kojima su poboljšani uvjeti odvijanja saobraćaja sa izgradnjom asfaltnog kolovoza.

1. Rekonstrukcija i asfaltiranje puteva

- 1.1. MZ Ilijaš Grad, rekonstrukcije dijela ulice 126.brigade od P1 do P9, izgradnja parkinga ispred sportske dvorane i proširenja ulice ispred zgrade Općine.
- 1.2. MZ Podlugovi, rekonstrukcija i proširenje lokalnog puta ul.Žrtava genocida u Srebrenici, a koji uključuju radove od profila P36 do profila P55 (završna faza) i nastavak rekonstrukcije puta obilaznica Podlugovi od P31+8m do P35+23m.
- 1.3. MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta "u naselju Makljen u dužini 265m" sa finansijskim učešćem građana.
- 1.4. MZ Podlugovi, rekonstrukcije i asfaltiranje lokalnog puta "kapela - Vratuša u dužini 270m" sa finansijskim učešćem građana.
- 1.5. MZ Podlugovi, rekonstrukcije i asfaltiranje lokalnog puta "u naselju Sovrle u dužini 210m" sa finansijskim učešćem građana.
- 1.6. MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta "naselju Makljen(novo naselje) u dužini 400m" sa finansijskim učešćem građana.
- 1.7. MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta "naselju Makljen(pored pruge za Brezu) u dužini 800m.
- 1.8. MZ Ljubnići, rekonstrukcije i asfaltiranje lokalnog puta "u naselju Balbegovići u dužini 500m".
- 1.9. MZ Malešići, rekonstrukcije i asfaltiranje lokalnog puta "u naselju G.Malešići u dužini 240m" sa finansijskim učešćem građana.
- 1.10. MZ Srednje, rekonstrukcije i asfaltiranje pristupnog puta "u naselju Srednje u dužini 100m".

V/2. KANALIZACIJA

U nastavku je dat pregled realizovanih aktivnosti po mjesnim zajednicama u kojima su nastavljeni raniye započeti projekti na izgradnji fekalne kanalizacione mreže.

2.Izgradnja fekalne kanalizacione mreže

- 2.1. MZ Luka, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Donja Bioča u dužini 500m.
- 2.2. MZ Podlugovi, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Gnionica u dužini 410m.
- 2.3. MZ Malešići, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Malešići-bušenje ispod željezničke pruge u dužini 35m. Radovi na bušenju ispod željezničke pruge su završeni, što je stvorilo uslove da za nastavak izgradnje fekalne kanalizacione mreže u Malešićima.
- 2.4. MZ Ilijaš Stari, izgradnja sekundarnog voda fekalne kanalizacione mreže na lokaciji barake uz regionalni put kod zgrade nove osnovne škole u Starom Ilijašu u dužini 125m.
- 2.5. MZ Ilijaš Grad, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Karašnica u dužini 350m, sa učešćem građana, JKP"Vodostan" i Općine koja je izvršila nabavku i isporuku kanalizacionog materijala.
- 2.6. MZ Mrakovo, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Mrakovo u dužini 1.000m, sa učešćem građana, JKP"Vodostan" i Općine koja je izvršila nabavku i isporuku kanalizacionog materijala.
- 2.7. MZ Mrakovo, izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Popovići u dužini 400m, sa učešćem građana, JKP"Vodostan" i Općine koja je izvršila nabavku i isporuku kanalizacionog materijala.
- 2.8. MZ Lješevo, izgradnja fekalne kanalizacione mreža u naselju Odžak u dužini 150m. sa učešćem građana, JKP"Vodostan" i Općine koja je izvršila nabavku i isporuku kanalizacionog materijala.

VI. NADZOR NAD VRŠENJEM POSLOVA KOMUNALNE DJELATNOSTI

Nadzor nad vršenjem poslova komunalnih djelatnosti u Ilijašu vrše komunalni inspektori Kantona Sarajevo i Opštine Ilijaš svaki u okviru svoje nadležnosti.

U svom izvještaju o radu za 2012. godinu Komunalni inspektor Opštine Ilijaš informisat će Opštinsko vijeće Ilijaš o problemima u tom nadzoru.

Nadzor nad održavanjem komunalne čistoće i zelenih površina vrše komunalni redari zaposleni kao namještenici u Ministarstvu prostornog uređenja I zaštite okoliša Kantona Sarajevo.

Mislimo da bi nadzor bio efikasniji kada bi se za sve komunalne djelatnosti sa Kantona prenio na opštine, a sve komunalne djelatnosti u nadležnosti opštine stavile u nadležnost jedne službe, a služba ospособila za praćenje stanja i pružanja usluga.